

ἄνω ἐκείνην, ὅπου πρῶτον ἐδογματίσεν αὐτὸ ἀρχαῖος σοφός, κατήντησε σπάνιον.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας φοιτῶσι μετὰ προθυμίας οἱ Γάλλοι, οὐ μόνον οἱ ὄχλοι ἀλλὰ καὶ οἱ ἐγκριτοί. Ἡ Μαγδαληνή, τῆς ὁποίας ὁ ἔθνικὸς ῥυθμὸς συνδυασθεὶς πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἰδέαν ἀπέτελεσε χιμαίρειόν τι τέρας, ἦτο καθ' ὅλα τὰ προεόρτια καὶ τὰς ἐορτὰς πλήρης, τὰ δὲ Χριστούγεννα, ὅτε καὶ οἱ καθολικοὶ ἱερουργοῦσι τὴν νύκτα ὡς καὶ ἡμεῖς, αἱ οἰκίαι ἦσαν σχεδὸν κεναί.

Κατέδειξα ἐπίτηδες τὰς δύο ταύτας τῶν Γάλλων ἀρετάς, διότι πολλάκις ἤκουσα ὅτι οἱ ἡμέτεροι νέοι, οἱ ἐν Παρίσις σπουδάζοντες, ζημιοῦνται μᾶλλον τὰ ἦθη ἔνεκα κακῶν παραδειγμάτων. Ἐξ ἐναντίας ὠφελιμώτατα τὰ παραδείγματα, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους τῶν ὁποίων, πρὶν εἶτι ἀναχωρήσωσιν ἐκ τῆς ἰδίας πατρίδος, ἐξεπαιδεύθησαν τὰ στήθη. Τοιοῦτους νέους τιμῶντας τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ἔχομεν ἐκεῖ, ὡς προεῖπον, οὐκ εὐαριθμούς, εἰς οὓς προστίθημι καὶ ἄλλους τοὺς ὁποίους μετὰ ταῦτα ἐγνώρισα, τὸν Γρ. Ὑψηλάντην, γόνον ἀσπατοτάτης πρὸς τοὺς Ἑλληνας οἰκογενείας, τὸν Ἀλ. Σούτσον, τοὺς ἀδελφοὺς Πατσούρα, τῶν ὁποίων τὴν ἀγωγὴν ἐπιτηρεῖ ἀρχαῖος ἀγωνιστὴς καὶ φιλογενέστατος συμπολίτης ὁ Κ. Θ. Βάρτας, τὸν Σιώτην, τὸν Βατικιώτην καὶ τὸν Βερέταν.

Ἀλλὰ καιρὸς ν' ἀποχαιρετίσω τὰς νέας Ἀθήνας. Ἐάν ἡ πόλις αὕτη διὰ τὴν σοφίαν, τὸ μεγαλεῖον, τὴν περὶ τοὺς τρόπους εὐγένειαν, τὸ τε πλῆθος καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν τέξεων εἶναι πρὸς πάντας ποθεινὴ, ποθεινοτάτη εἶναι πρὸς τὸν Ἕλληνα διὰ λόγους εὐγνωμοσύνης. Ἐντεῦθεν Κάρλοσ ὁ Γ', ὁ ἐνθερμὸς οὗτος προστάτης τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἐξαπέστειλε τὴν κατὰ τοῦ Ἀραβὸς στρατιάν, ἐντεῦθεν ἀπῆλλαξε τῆς αἰχμαλωσίας τὰς ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνίδας καὶ τὰ παιδιά, ἐνταῦθα γυναῖκες ἐπιφανεῖς περιήρχοντο ἐπαιτοῦσαι ὑπὲρ τῶν ἐκ Μεσολογγίου σωθέντων, καὶ ἐνταῦθα χθὲς εἶτι ἡ Κ. Lenormant ἔτεινε τὴν χεῖρα ὑπὲρ τῶν ἐν Κορίνθῳ παθόντων ἐκ τοῦ σεισμοῦ. Πρὸς ἐμὲ δὲ ἰδίως καὶ δι' ἄλλους λόγους προσφιλέστατοι οἱ Παρίσιοι· ἀλλὰ φίλτατοι μὲν οἱ οἰκιστοί, φίλτερά δὲ ἡ πατρίς. Σκιρτῶν ἄρα ἐπάτησα τὸ κατὰστρωμα τοῦ ἀτμοπλοίου, εἰ καὶ ὁ ἥλιος, φαινὸς ὡς ὁ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ στόμα ἐπιχάρितον Ἑλληνίδος, τὸ τῆς κυρίας Ζ. Ε. Β, δύο

ἔγον ἀπτήτους συμμάχους, τοὺς γόπτας αὐτῆς ὀφθαλμούς, μ' ἐκάλουν νὰ διατρίψω πέντε εἶτι ἡμέρας εἰς Μασσαλίαν.

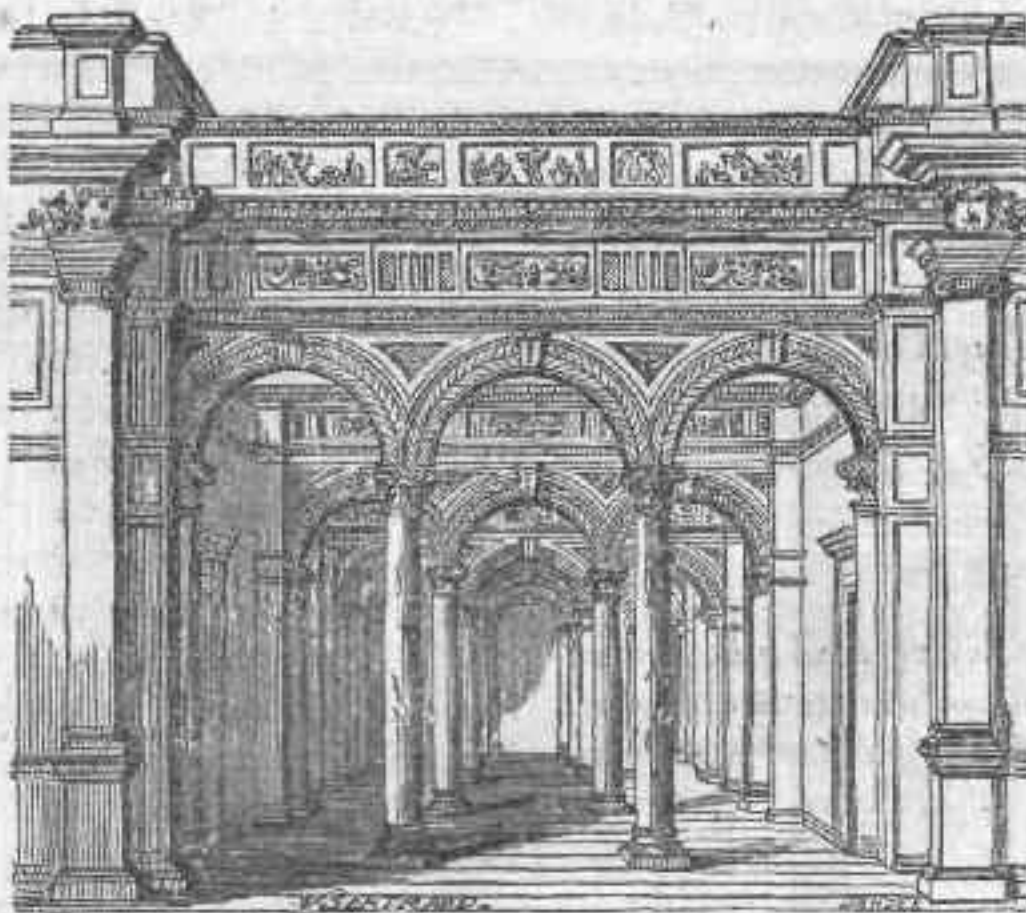
Ἡ θάλασσα ἐξηγριώθη μετὰ μικρὸν, καὶ πρὸς ἀμείλιχα κύματα, εἰσβαλόντα καὶ εἰς αὐτοὺς ἡμῶν τοὺς καιτῶνας, πηλαίοντες νυχθημερόν, κατεπλεύσαμεν εἰς Μεσσήνην. Ὅτε δὲ ἠθελήσαμεν ν' ἀποβῶμεν εἰς τὴν ξηρὰν παρὰ τὸ ὑγειονομεῖον, ἀντὶ ἀποβάθρας εἶδομεν ὑψομένους μαύρους καὶ νευρώδεις βραχίονας, οἵτινες ἀναρπάσαντες ὡς πάλλας ἐμπορευμάτων ἐξεσπενδόνιταν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀκτὴν. Καὶ ὅμως ἡ πόλις πρὸ αἰῶνων διατελεῖ ὑπὸ εὐρωπαϊκὴν κυβέρνησιν, καὶ ὀγδοήκοντα ἔχει χιλιάδας κατοίκων. Εἶναι δὲ καὶ εἰς ἄκρον ἀκάθαρτος καὶ δυσώδης, ὅσον οὐδὲ γωνίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ κατάπλευρος ἀποτροπαίων βραχενδυτῶν, παρενοχλούντων τοὺς ξένους διὰ γόων καὶ ἐπαιτείας. Ἡ δὲ τοῦ ὄχλου φαίνεται ζοφερὰ, καὶ τὸ ἦθος ἐρμηνεύει φρόνημα δουλοπραπὲς καὶ ταπεινόν.

Ἐπὶ τῆς παραλίας κεῖται καρεπωλεῖον ἐφ' οὗ ἀνέγνων τὴν ἑλληνικὴν ταύτην προγραφήν· «Καρενέιον Ἑλληνικόν» κύριος δὲ αὐτοῦ εἶναι τις ἐξ Ἠπείρου, πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων παρεπιδημῶν εἰς τὴν μισορθόδοξον ἐκείνην πόλιν.

Ἡ πρωτεύουσα ἐκκλησία κοσμεῖται κατὰ τε τὸν θόλον καὶ ἄλλα μέρη ὑπὸ ψηφιδωτῶν εἰκόνων βυζαντινῶν καὶ γραμμάτων ἑλληνικῶν, μαρτυροῦντων ὅτι καὶ αὕτη ἀνήκουσα ἄλλοτε πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἠρπάγη

παρ' αὐτῶν. Ἄμα ἰδόντες ξένους εἰσερχομένους οἱ ἐν αὐτῇ διάκονοι καὶ ἀναγνώσται, ἀσεβοῦντες καὶ πρὸς αὐτὰς τὰς ἱερτικὰς στολὰς τὰς ὁποίας ἔφερον τὴν ὄραν ἐκείνην, ὡς σμήνη κηρήνων περιέζωσαν ἡμᾶς ἵνα λάβωσιν τι κερμάτιον· καὶ ἔλαβον οἱ ἔλσεινοι ἐκεῖνοι.

Ἐν τοσοῦτῳ τὰ νέφη συνεπικνοῦντο τρομερὰ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, καὶ ὅτε ἀνεγκύσαμεν τὰς ἀγκύρας φρυάσσοντα τὰ κύματα ἐρρήγυντο κατὰ τοῦ ἀτμοπλοίου· ὁ ἀνεμὸς ἔπνεε λυῦρος καὶ ἀκατάσχετος, καὶ ὡς ἀθλητὴς μαχόμενος πρὸς τὴν βροχὴν κατέβαλεν αὐτήν. Ὡς πτερόν κοῦφον ἐκλυδωνίζετο δύο ἡμέρας καὶ δύο νύκτας ἐντὸς πελάγους ἀχανοῦς ὁ παλαιπώρος Δούναβις· καὶ ὅτε θρασὺς ἐπάλασσε πάλιν φουεράν πρὸς τὸν βράχον τοῦ Μαλέα, παρήλλαξε μὲν αὐτόν, ἀλλ' ἀπηνῆς καὶ ἀκάθεκτος ὁ ἀπὸ Καφριέως ἀνεμὸς ἐτιμώρησε τὸ θράσος τοῦ παλαι-

Στοὰ Ἰταλικῆς οἰκίας. *Ἴδε σελ. 66.